

Europese verkiezingen 2024

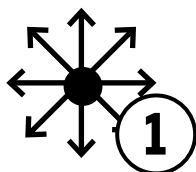
Welke standpunten hebben Nederlandse politieke partijen op het gebied van migratie- en asielbeleid in Europa?

De Europese verkiezingen komen er weer aan. En natuurlijk wil ook jij je stem niet verloren laten gaan. Maar wat ga je stemmen als migratie en asielbeleid een belangrijk onderwerp voor je is? Want elke politieke partij in Nederland heeft zijn eigen standpunt over dit thema. Van ronduit afwijzend tot tolerant en ruimhartig.

Aan de hand van vijf belangrijke onderwerpen rond het thema migratie en asielbeleid heeft Vluchtelingenwerk Nederland de standpunten uit de Europese verkiezingsprogramma's kort en overzichtelijk voor je op een rijtje gezet. Zo kun je snel zien hoe de politieke partijen in Nederland denken over deze kwesties. En is het nog makkelijker om de partijen onderling te vergelijken.

Als je meer wil weten, dan raden we je aan om de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen goed door te lezen. Zodat je een goede en weloverwogen keuze kunt maken op 6 juni.

Een eerlijke herverdeling van vluchtelingen over EU-lidstaten

Waar gaat het over?

Momenteel zijn de grenslanden verantwoordelijk voor de opvang en asielprocedures van vluchtelingen in Europa. Dit systeem op basis van het Dublinakkoord zorgt al jarenlang voor problemen. Zo zijn de kampen in bijvoorbeeld Griekenland en op Lampedusa overvol en bieden ze nauwelijks perspectief en bescherming. Ook leidt dit tot pushbacks, het terugduwen van vluchtelingen op zee of bij een grensovergang voordat ze een asielverzoek hebben gedaan. Grenslanden kunnen of willen nu eenmaal niet alleen alle verantwoordelijkheid dragen. Door de slechte omstandigheden in de grenslanden zien asielzoekers zich soms genoodzaakt om door te reizen naar andere landen. Vervolgens kunnen zij vaak niet teruggestuurd worden naar het eerste aankomstland vanwege de problemen en rechtenschendingen aan de grenzen.

In het nieuwe Asiel- en Migratiepact zijn de Dublinregels gekopieerd. Er is wel een solidariteitsmechanisme opgenomen. Maar hierbij gaat het om het verdelen van heel kleine aantallen, namelijk 30.000 vluchtelingen over de hele EU. Lidstaten kunnen het overnemen van asielzoekers bovendien afkopen met geld of met projecten voor grensbewaking.

Wat vindt VluchtelingenWerk hiervan?

Europese lidstaten moeten samen de verantwoordelijkheid voor de opvang en asielprocedures van vluchtelingen eerlijk delen. Om ervoor te zorgen dat landen aan de buitengrenzen niet overbelast worden, moet er een solidair verdeelsysteem komen. Dit moet rekening houdt met objectieve criteria zoals bruto nationaal product, het aantal inwoners en integratiebevorderende criteria zoals de aanwezigheid van familie, het spreken van de taal en werkgelegenheid. Dit zorgt voor gereguleerde migratie binnen de EU en maakt een einde aan de gevaarlijke tochten binnen Europa.

Het is een gemiste kans dat de Dublinregels gekopieerd zijn in het nieuwe pact. Het solidariteitsmechanisme in het nieuwe pact is minimaal en kan bovendien worden afgekocht. Hierdoor wordt er een disfunctioneel systeem in stand gehouden.

Wat vinden de politieke partijen in Nederland?

Bepleit geen solidair herverdeelsysteem. De landen aan de buitengrenzen moeten verantwoordelijk zijn voor de procedures om te bepalen wie recht heeft op asiel.

Pleit voor een eerlijkere verdeling binnen de EU op basis van solidariteit. Zo kunnen de lasten en verantwoordelijkheden beter worden verdeeld over de lidstaten.

Wil dat asielzoekers evenredig worden verdeeld. Hierbij moet rekening worden gehouden met de draagkracht van samenlevingen en de belangen van asielzoekers. PvdA-GroenLinks is tegen de mogelijkheid om verplichtingen af te kopen.

Wil geen herverdeelsysteem.

Kansrijke asielzoekers moeten eerlijk worden verdeeld over de EU-lidstaten op basis van bevolkingscijfers.

Wil kansrijke vluchtelingen eerlijk over de EU-lidstaten verdelen. Hierbij rekening houdend met het bruto nationaal product, de bevolkingsdichtheid en de werkgelegenheid. Ook subjectieve criteria zoals integratiekansen, voorkeuren van de vluchteling en taal- en familiebanden worden meegenomen. Kansarme vluchtelingen moeten worden opgevangen in grenslanden als de opvang daar op orde is.

Wil geen herverdeelsysteem maar wil asielzoekers die we eventueel moeten overnemen uit grenslanden afkopen.

Is voorstander van een eerlijke verdeling van asielzoekers van wie na een eerste screening vaststaat dat hun verzoek verder moet worden beoordeeld. Hierbij wordt rekening gehouden met de bevolkingsdichtheid en het welvaartsniveau.

Pleit voor een eerlijk herverdeelsysteem waarbij bruto nationaal product en bevolkingsdichtheid de verplichte quota bepalen. Ook wordt er rekening gehouden met zaken als familiebanden, taal en diploma's.

Wil geen herverdeelsysteem.

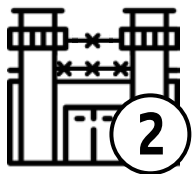
Wil dat vluchtelingen binnen de EU naar rato van ruimte en financiële draagkracht eerlijk worden verdeeld.

Wil dat een eerlijke verdeling van vluchtelingen naar draagkracht het uitgangspunt binnen de EU is.

Wil geen herverdeelsysteem.

Detentie aan de buitengrenzen, ook van kinderen

Waar gaat het over?

In het nieuwe Asiel- en Migratiepact is afgesproken dat vluchtelingen uit landen met een lagere kans op asiel (minder dan 20 %), vluchtelingen die zonder geldige documenten reizen en vluchtelingen die door een land hebben gereisd dat veilig zou zijn, in een grensprocedure terecht kunnen komen. Deze vluchtelingen moeten dan in een gesloten (detentie)centrum hun asielprocedure afwachten. Dit kan maanden duren. De procedure kent ook minder waarborgen. Zo kunnen asielzoekers al worden uitgezet naar het land van herkomst terwijl er nog een beroep loopt. Ook kinderen kunnen in detentie worden gezet.

Wat vindt VluchtelingenWerk hiervan?

Vluchtelingen moeten in de Europese Unie na een korte screening op identiteit, nationaliteit en openbare orde een asielprocedure doorlopen in een open centrum met alle waarborgen die daarbij horen. Hierbij moeten we rekening houden met de behoeften van kwetsbare groepen zoals ouderen, zieken en kinderen. Met de nieuwe plannen vrezet we voor grote gevangenissen en meer misstanden aan de grenzen. Detentie grijpt diep in in het leven van mensen en brengt schade toe. Mensen die bescherming zoeken, hebben niets misdaan en horen daarom niet in een gevangenis. Het vastzetten van kinderen is nooit acceptabel en bovendien in strijd met het Kinderrechtenverdrag. Ook aan onze eigen buitengrenzen, Schiphol, mogen we geen kinderen gaan opsluiten.

Wat vinden de politieke partijen in Nederland?

Is een voorstander van meer grensdetentie. Bij voorkeur op 'hotspots' of een eiland in de Middellandse Zee. Bepleit geen uitzondering voor kinderen.

Pleit voor een strenge screening aan de grenzen. Hierbij moeten minder kansrijke asielzoekers een versnelde procedure krijgen in detentie. Ze krijgen dan geen toegang tot EU-grondgebied. Het CDA spreekt niet over een uitzondering voor kinderen in detentie.

Spreekt zich uit tegen het vastzetten van mensen in maandenlange procedures aan de Europese buitengrenzen. Kinderen mogen nooit in detentie terechtkomen.

Is tegen een 'lekke buitengrens'.

Vindt dat kansarme asielzoekers moeten worden geweerd door detentie aan de buitengrenzen. NSC spreekt zich niet uit over een uitzondering maken voor kinderen.

Wil geen onterechte detentie van asielzoekers en geen kinderen in detentie.

Vindt dat een sterke buitengrens noodzakelijk is. BBB spreekt zich verder niet uit over detentie of over een uitzondering voor kinderen.

Wil geen detentie en al helemaal niet van kinderen. Kwetsbare vluchtelingen zoals minderjarigen hebben juist extra bescherming en goede opvang nodig.

Wil niet dat mensen gedetineerd worden omdat ze vluchten of migreren. Er moet altijd een uitzondering voor kinderen worden gemaakt.

Doet geen uitspraak over detentie aan de grens of over een uitzondering voor kinderen.

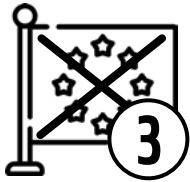
Wil opvang in Europese vluchtelingencentra en geen detentie.

Pleit voor een humane opvang in plaats van mensonterende detentiecentra.

Wil grenzen hermetisch afsluiten voor vluchtelingen en migranten. Personen die opgepakt worden, moeten worden verwijderd.

Opt-out voor EU-asielbeleid (Deense model)

Waar gaat het over?

Een opt-out betekent dat een land kan afwijken van Europese asielregels. Het land kan dan strenger beleid voeren. Bijvoorbeeld door gezinshereniging heel moeilijk maken of door alleen een tijdelijke vergunning te geven. Een opt-out kan alleen worden bedongen als het EU-verdrag wordt gewijzigd. Maar dan moeten alle lidstaten dat goedkeuren. Het is dus niet mogelijk om dit zomaar tussentijds te regelen.

Denemarken heeft een opt-out afgedwongen bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Maastricht in 1992. Daarom heeft het land een aantal strikte regels kunnen invoeren. Maar het is nog steeds gebonden aan het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM) en het Vluchtelingenverdrag. Vluchtelingen uitzetten naar een onveilig land is dus ook niet mogelijk in Denemarken. Als Nederland een opt-out zou willen, dan moet er een wijziging komen van het EU-verdrag. Het is onrealistisch dat andere lidstaten zo'n Nederlandse uitzondering zouden accepteren. Zij moeten immers ook asielzoekers opvangen en huisvesten.

Wat vindt VluchtelingenWerk hiervan?

Het bedingen van een opt-out is niet realistisch. Andere EU-landen moeten dan instemmen met een uitzonderingspositie voor Nederland. Daar hebben zij geen belang bij.

Als veel landen in navolging van Nederland ook een opt-out zouden willen, dan is er straks helemaal geen gemeenschappelijk asielbeleid meer. Met als gevolg een race to the bottom op het gebied van vluchtelingenbescherming in Europa.

Het is vooral een heel onsolidaire gedachte. Asielbeleid in Europa is iets dat we samen goed moeten regelen.

Wat vinden de politieke partijen in Nederland?

Als er onvoldoende resultaat is bij het terugdringen van migratie naar de EU, dan wil de VVD een opt-out op asiel bedingen.

Het CDA heeft het niet over een opt-out.

Wil geen opt-out.

Is fel voorstander van een opt-out.

Als migratiebeperkende maatregelen niet werken, dan moet Nederland kiezen voor een opt-out op asiel en migratie.

Wil meer Europese samenwerking op het gebied van asiel en geen opt-out.

Vindt dat Nederland bij het openen van EU-verdragen een opt-out moet bedingen.

Is geen voorstander van een opt-out.

Wil een sterk geharmoniseerd Europees asielbeleid en is tegen opt-outs.

Vindt dat lidstaten moeten kunnen kiezen voor een opt-out.

Is geen voorstander van een opt-out.

Wil geen opt-out.

Is een sterk voorstander van een opt-out voor asiel en migratie.

Migratiedeals met derde landen (inclusief *external processing*)

Waar gaat het over?

Deals met derde landen zijn migratieafspraken tussen de EU en een land buiten de Europese Unie. De deals die de EU recentelijk heeft afgesloten met Tunesië, Mauritanië en Egypte richten zich vooral op het tegenhouden van migranten door veel geld uit te geven aan grensbewaking. De Turkijedeal uit 2016 had ook elementen die gericht waren op bescherming in het land zelf: investeringen in scholing voor kinderen en procedures voor Syrische vluchtelingen. Uiteindelijk leidde deze deal ook tot misstanden: overvolle, mensonterende opvang op de Griekse eilanden en het uitzetten van vluchtelingen naar onveilige landen als Syrië en Afghanistan. Er zijn ook migratieafspraken die specifiek gericht zijn op de terugkeer van afgewezen asielzoekers. En er is de beruchte Libiëdeal. Hierbij worden bootjes teruggesleept naar Libië. Vluchtelingen worden in detentiecentra gemarteld en onmenselijk behandeld.

Een bijzondere vorm van migratiesamenwerking is *external processing*. Dit houdt in dat asielaanvragen in centra buiten de EU worden afgehandeld en beoordeeld op grond van EU-wetgeving. Het is al jarenlang onderwerp van discussie maar tot nu toe nog niet in de praktijk gebracht. Wel is er recentelijk de Italië-Albaniëdeal gesloten. Italië bouwt centra in Albanië waar met name vluchtelingen die op zee zijn onderschept naartoe worden gebracht. In deze centra worden asielaanvragen behandeld onder Italiaans recht. Een deel van de mensen die na beoordeling in deze centra recht hebben op bescherming, kan naar Italië worden overgebracht. Wat er met de mensen die worden afgewezen gebeurt, is niet duidelijk. Ook is het onduidelijk of deze constructie wel stand houdt voor de Europese rechter.

Wat vindt VluchtelingenWerk hiervan?

Wereldwijde vluchtelingenbescherming heeft solidariteit tussen alle landen nodig. Dit is ook het idee van het Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties: vluchtelingen moeten altijd ergens welkom zijn en geen enkel land staat er alleen voor.

Landen in de regio vangen al jaren de meeste vluchtelingen op. Toch is de EU vooral bezig met het voorkomen dat vluchtelingen naar Europa komen. De recente deals die de EU sloot met Tunesië, Mauritanië en Egypte zijn voorbeelden van hoe het niet moet. Er wordt in deze landen niet geïnvesteerd in het beschermen van vluchtelingen en er is ook geen werkend asielsysteem. Door de nadruk op grensbewaking ontstaan er nog meer misstanden. Vluchtelingen worden met geweld gedumpt in de woestijn en de grenzen met de landen waar deze mensen vandaan vluchten gaan verder op slot.

Wij zijn alleen voor migratiesamenwerking als het de bescherming van vluchtelingen vergroot en mensenrechten centraal staan. Ook moet het land veilig genoeg zijn om er te verblijven. Er zijn grote investeringen nodig om naast opvang ook bescherming in de regio te realiseren. Bescherming is meer dan een tent en wat voedsel. Het betekent de mogelijkheid om een nieuw leven op te bouwen in het land van opvang. In de huidige deals gaat het helaas niet om bescherming maar om het afschuiven van verantwoordelijkheid en het bewaken van grenzen. Hierdoor zetten deze deals de bescherming van vluchtelingen wereldwijd alleen maar verder onder druk.

De recent gesloten Italië-Albaniëdeal is vooral bedoeld als afschrikmethode. Men verwacht dat het mensen weerhoudt om de tocht te maken als het vooruitzicht een Albanees opvangcentrum is. Ook is het problematisch dat EU-recht en alle waarborgen die daarbij horen niet in een land als Albanië of een ander land buiten de EU geldt.

Wij zijn dan ook geen voorstander van external processing omdat dit het recht op bescherming uitholt. Wel zouden externe centra kunnen dienen als alternatief voor gevaarlijke tochten over zee of land. Als in zo'n derde land een asielverzoek wordt gedaan en een vluchteling heeft recht op bescherming, dan kan een vluchteling legaal, met een visum naar de EU reizen. Maar dit zou altijd moeten bestaan naast het universele recht om in de EU asiel aan te vragen. En niet als vervanging van dit recht.

Migratiedeals met derde landen (inclusief *external processing*)

Wat vinden de politieke partijen in Nederland?

Bepleit meer deals met derde landen voor opvang in de regio, het tegenhouden van vluchtelingen en het terugsturen van vluchtelingen naar doorreislanden. Verder moeten er meer deals gericht zijn op terugname van eigen onderdanen. Uiteindelijk moet het niet meer mogelijk zijn om asiel aan te vragen in de EU. Van het recht op asiel naar de mogelijkheid voor lidstaten om vluchtelingen (vrijwillig) te hervestigen.

Wil overeenkomsten met derde landen waarbij Frontex ook buiten de EU kan opereren om de grenzen te bewaken. Ook wil het afspraken met derde landen voor het terugnemen van eigen onderdanen. Verder wil het CDA externe afmeerplatforms buiten de EU oprichten. Vluchtelingen en migranten die op zee worden gered, kunnen hier tijdelijk verblijven voor hun asielaanvraag.

Om vluchtelingen in buurlanden beter te beschermen, veilige routes mogelijk te maken en terugkeerafspraken te maken kunnen migratieafspraken met derde landen nodig zijn. Maar dan moeten deze wel aan strikte voorwaarden voldoen. Zo moeten vluchtelingen in deze landen wel veilig zijn, moeten hun rechten worden gerespecteerd en moeten zij daar een bestaan kunnen opbouwen.

Wil geen asiel meer in de EU. Opvang moet in de regio plaatsvinden. De PVV wil ook geen asielprocedures buiten de EU.

Steunt deals met landen van doorreis of herkomst om migratie te voorkomen. Zowel in EU-verband als tussen twee landen onderling. Asielprocedures moeten voortaan buiten de EU worden afgehandeld. NSC is voorstander van external processing van asielprocedures in Albanië of andere veilige landen buiten de EU.

De lat ligt hoog bij migratiesamenwerking met derde landen. Europa moet alleen afspraken over migratie maken met derde landen die het VN-Vluchtelingenverdrag hebben ondertekend. Volgens D66 moeten mensenrechten serieus worden gewaarborgd, onder andere via externe monitoring door maatschappelijke organisaties.

Wil meer mogelijkheden om mensen terug te sturen naar derde landen.

Vindt dat samenwerking met derde landen alleen onder strenge voorwaarden op het gebied van mensenrechten mag. Landen moeten voldoen aan het Vluchtelingenverdrag. External processing moet niet gericht zijn op het afschuiven van verantwoordelijkheid. Wel kunnen Europese aanmeldcentra een aanvulling zijn voor het recht op asiel in Europa. Mensen kunnen er veilig een asielverzoek indienen zonder een gevaarlijke oversteek te hoeven maken.

Pleit voor een gelijkwaardige migratiesamenwerking met derde landen. Hierbij moeten mensenrechten centraal staan in plaats van het tegenhouden van migratie. Volgens VOLT moeten er geen deals worden gesloten met autoritaire regimes.

Wil dat de EU meer migratieovereenkomsten met derde landen afsluit en dat deze onderdeel zijn van het buitenlandbeleid.

Wil dat eventuele migratieafspraken met derde landen in overeenstemming zijn met het internationaal recht. Afspraken die daar niet aan voldoen - zoals de Libië- en Tunesiëdeal - wijst de SP af. Opvangcentra buiten de EU zijn alleen mogelijk met goede afspraken en waarborgen.

Internationale verdragen zoals het Vluchtelingenverdrag en het EVRM vormen het uitgangspunt bij migratiebeleid. Volgens de Partij voor de Dieren moet de EU geen deals sluiten die hier strijdig mee zijn, zoals de Tunesiëdeal. En de EU moet hoe dan ook geen deals sluiten met autoritaire regimes.

Wil opvang in de regio of in partnerlanden. De EU-landen zijn vrij om dat zelf te regelen met (financiële) hulp van de EU.

Veilige routes en hervestiging

Waar gaat het over?

Vluchten is legaal. Je kunt iemand bijvoorbeeld niet verwijten dat hij geen visum heeft als diegene in een ander land asiel aanvraagt. Toch wordt er dan vaak gesproken over illegale migratie. Maar de realiteit is dat er nauwelijks veilige, legale migratieroutes voor vluchtelingen zijn. Een voorbeeld van een legale route is hervestiging. Dan kan een vluchteling vanuit een vluchtelingenkamp veilig naar een ander land reizen, in samenwerking met de UNHCR. Ook kun je denken aan het afgeven van humanitaire visa door EU-ambassades. Helaas is de realiteit dat Europese lidstaten maar heel weinig hervestigen.

Bij gebrek aan deze veilige vluchtroutes zien vluchtelingen zich vaak genoodzaakt om in gammele bootjes te stappen en mensensmokkelaars te betalen om de grens over te steken op zoek naar veiligheid.

Wat vindt VluchtelingenWerk hiervan?

Wij zijn een groot voorstander van het creëren van veilige vluchtroutes als alternatief voor de gevaarlijke reizen over zee en land. Ook bepleiten wij grootschalige hervestiging en programma's voor humanitaire toelating in EU-verband. Helaas is de realiteit dat Europa maar heel weinig hervestigt.

Nederland heeft een quotum van 500 hervestigers per jaar via de UNHCR plus 500 Syrische vluchtelingen per jaar via de EU-Turkijedeal. De EU heeft in 2021-2022 33.800 mensen via hervestiging en humanitaire toelating opgenomen. Terwijl de wereldwijde acute hervestiging nood voor 2024 ruim 2,4 miljoen mensen betreft.

Wat vinden de politieke partijen in Nederland?

Ziet eventuele hervestiging als een sluitstuk van grondige herziening van het Europese migratiebeleid. Wanneer de instroom naar Nederland substantieel daalt, kan er meer hervestiging plaatsvinden.

Spreekt zich niet uit over hervestiging.

Wil grootschaligere veilige en legale migratieroutes en hierover afspraken maken in de EU. De Europese Commissie moet erop toezien dat lidstaten de afgesproken aantallen vluchtelingen opnemen. Verder kunnen mensen die niet veilig zijn in hun land een humanitair visum aanvragen via diplomatieke posten van de EU.

Mensen moeten in de eigen regio opgevangen worden.

Spreekt zich niet uit over hervestiging.

Wil dat er een Europees humanitair visumsysteem komt om veilige routes naar Europa te creëren. Totdat dit systeem er is, moet de EU actief bijdragen aan het hervestigen van mensen die op de vlucht zijn voor oorlog of geweld.

Heeft geen aandacht voor hervestiging.

Wil inzetten op veilige en legale routes en meer Europese inzet op het gebied van hervestiging. Er moet speciale aandacht zijn voor vluchtelingen die vanwege hun geloof worden vervolgd.

Wil zorgen voor veilige legale routes door het verstrekken van humanitaire visa en door hervestiging.

Is van mening dat lidstaten de ruimte moeten hebben om humanitaire visa af te geven aan mensen die vervolgd worden.

Vindt dat EU-lidstaten naast opvang in de regio ook een deel van de vluchtelingen op moeten nemen uit deze opvanglanden.

Wil zich inzetten voor het faciliteren van veilige en legale vluchtwegen. Het hervestigingsquotum van de UNHCR moet worden verhoogd.

Zegt niets over veilige routes of hervestiging en wil opvang in de regio.